

tydeligt Stridsspørgsmaal, naar en saadan Forandring skulde gaa for sig, hvorledes det Rette i saa Henseende skulde rammes, og det er da ogsaa netop en af Hovedvanskelighederne ved at gaa over til en fast Pengelønning. Men under alle Omstændigheder er det ikke Spørgsmaalet, hvad flere eller færre Præster i og for sig helst kunne ønske; det er Noget, der ligesaa lidt ved denne som ved andre Leiligheder kan være afgjørende. Spørgsmaalet er derimod af en almindeligere Art, nemlig hvorvidt det overhovedet kan anses for tjenligt og ønskeligt for Præsternes Stilling som Folketjens Embedsmænd at stille dem i Henseende til deres Lønningsmaade fuldstændig lige med andre Statsembedsmænd. Det er jo et Punkt, der oftere er draget frem, og hvorom der er meget delte Meninger; men jeg tror, at det fra mange Sider erkendes, at det paa ingen Maade kan være ønskeligt at drives længere hen i Retning af, at Folketjens Præster skulle betragtes aldeles som Statsembedsmænd, ligesom jo ogsaa Bestræbelserne i nærværende Tid tilbøielig netop gaa ud paa noget helt Andet og Modsat, nemlig paa stærkere at betone Forskjellen mellem Præsterne og Statens andre Embedsmænd samt den eiendommelige Stilling, Præsten har som Lærer for Menigheden og i en vis Forstand som Menighedens Tjener. Det er saaledes dette Punkt, der, naar der blev Tale om en saadan Forandring som den antydede, egentlig maatte blive det, som man fortrinnsvis havde sin Opmærksomhed rettet paa. Naar nu det ærede Medlem i sin Motivering føier til, at man ved at gaa den Vej vilde opnaa Noget, som man dog maa anse for ønskeligt, nemlig det, at man ikke længere vilde faae disse overdrevent mange Forslyttelser, som i flere Henseender medføre Misligheder, saa er det allerede bemærket af Udvalgets ærede Ordfører, at det samme Maal naas ad den Vej, som er betraadt af Regjeringen i Overensstemmelse med Kirkekommissionens store Majoritet, og som i det Væsentlige er bevaret — noget udvidet og forbedret, det skal jeg gjerne tilføie — i den Ordning, der senere er kommen frem, navnlig ved Lovforslagets Behandling her i Thinget sidste Gang. Naar man nemlig opfatter denne Ordning i

sin Helhed og sammenligner den navnlig med den bestaaende Tilstand, saa tror jeg, man maa erkende, at der derigjennem opnaas saa megen Betryggelse i den nævnte Henseende, som man billigvis kan ønske og forlange, idet selvfølgelig endel Forslyttelser altid ville finde Sted — hvad der ogsaa af forskellige Grunde maa anses for ønskeligt —; men de Grunde, som lede til den nuværende saa overordentlig stærke Søgning om Forslyttelse, og som Ingeu kjender bedre end den, der i længere Tid har ledet Kirkeministeriet, i det Væsentlige vilde falde bort. Jeg vil endnu tilføie, at Forslaget, som det foreligger fra Flertallets Side, har et afgjort Fortrin i saa Henseende fremfor det Forslag, som Mindretallet billiger, ligesom ogsaa fremfor det Forslag, der nu er kommet fra det andet Thing, og dette Fortrin finder jeg i Bestemmelsen om Offeret. Thi det er dog aldeles klart, at, er der noget Sted, hvor man maatte ønske saavidt muligt at undgaa Forslyttelse, saa er det paa saadanne Steder, hvor der hersker et virkelig hjerteligt og kjærligt Forhold mellem Præst og Menighed; men det er netop en Erfaring, som Kirkeministeriet ofte har Leilighed til at gjøre, at Præster af Grunde, som dog maa respekteres hos en Mand, der sidder med Familie, maa søge bort, fordi det er umuligt for ham at komme ud af det, uagtet han befinder sig i et saadant Forhold til sin Menighed, som man maa ønske, at Præsten altid kunde staa i. Men i saa Tilfælde vil jo Offeret, naar man, ved Siden af at fastholde dets absolute Frivillighed, indrømmer, at det under en eller anden Form skal kunne gives for de vigtigste kirkelige Handlinger og ved Høitidene, være det bedste og simpleste Middel til at forsøge Kalbets Indtægter, saaledes at Præsten kan blive ved Menigheden, og derfor synes det ogsaa at være fuldstændig i Strid med Bestræbelsen mod Forslyttelser, naar man gaar den Vej, som det andet Thing har betraadt, og hvorved man forhindrer enhver Gave til Præsten. Naar man nemlig stiller det saaledes, at man ikke blot ophæver enhver som helst Offertvang — Noget, som man jo fra alle Sider er enig om at gjøre —, men ogsaa føier til, at der ikke maa gives no-